

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5424/2537

นาย นรินทร์ ไพรวัล โจทก์ นาง อา รี เกษ สมัย ผู้ร้อง นาง ผิน ห่างไกลพุ่ม จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 57, ป.พ.พ. มาตรา 1382

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นบุตรของล.และส.เมื่อล.ถึงแก่กรรม ส.ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของล.ได้จดทะเบียนโอนที่พิพาทซึ่งเป็นมรดกของล.ให้แก่โจทก์และโจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยอาศัยอยู่ในที่พิพาทอีกต่อไปจึงได้ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่พิพาท จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า ที่พิพาทตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1382 ขอให้ยกฟ้องและพิพากษาว่าที่พิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ผู้ร้องยื่นคำร้องสอดขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมโดยอ้างว่าผู้ร้องมีส่วนได้เสียในที่พิพาทในฐานะผู้ร้องเป็นบุตรของล.มีสิทธิได้รับมรดกที่พิพาทร่วมกับโจทก์ ดังนั้นการที่ผู้ร้องร้องสอดเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมดังกล่าวเพราะเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อให้ได้รับความรับรองคุ้มครอง หรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ แม้ตามคำร้องของผู้ร้องจะร้องสอดขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมแต่ก็ถือได้ว่าเป็นการร้องสอดเข้าเป็นคู่ความฝ่ายที่สามเพื่อต่อสู้กับโจทก์และจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 57(1) แต่การร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามบทมาตราดังกล่าว คำร้องจะต้องแสดงโดยแจ้งชัดว่าสภาพแห่งสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความรับรองและคุ้มครองว่ามีอยู่อย่างไร พร้อมทั้งคำขอบังคับตามสิทธิที่ได้รับรองและคุ้มครองด้วย แม้ตามคำร้องของผู้ร้องที่อ้างว่ามีส่วนได้เสียในที่พิพาทเพราะผู้ร้องมีสิทธิได้รับมรดกที่พิพาทร่วมกับโจทก์นั้น ถือได้ว่าคำร้องได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความรับรองและคุ้มครองแล้วก็ตาม แต่ที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งการพิจารณาคดีนี้ไว้ก่อนจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่งแต่งตั้งทายาทโดยธรรมคนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมดของล.เป็นผู้จัดการมรดกของล.สืบแทน ส.ต่อไปนั้น มิใช่เป็นคำบังคับตามสิทธิของผู้ร้องที่ได้รับรองหรือคุ้มครองตามนัยแห่งมาตรา 57(1)จึงเป็นคำร้องสอดที่ไม่ชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เดิมที่ดินโฉนดเลขที่ 2476 ตำบลท่าราบอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี เป็นของนายเล็กและนางสังวาลย์บิดามารดาโจทก์นางผาด สงคราม มารดาจำเลย นายหล้า ไพรวัล และนายพร้อม ณ บางช้าง ซึ่งเป็นน้องสาวและน้องชายของนายเล็กได้ขออาศัยทำกินในที่ดินแปลงนี้บางส่วนเมื่อนายเล็กตายบุคคลดังกล่าวยังคงขออาศัยทำกินในที่ดินแปลงนี้จากนางสังวาลย์ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายเล็กเรื่อยมา ต่อมานางสังวาลย์จดทะเบียนโอนที่ดินแปลงนี้ให้แก่โจทก์ และโจทก์ขายที่ดินบางส่วนให้แก่นางสาวจริญ ไพรวัล บุตร นายหล้าและนางพร้อม ส่วนนางผาด มารดาจำเลยคงอาศัยทำกินในที่ดินแปลงนี้ตลอดมาจนถึงแก่ความตายจากนั้นจำเลยได้อาศัยทำกินในที่ดินแปลงนี้ต่อมา บัดนี้โจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยอาศัยอยู่อีกต่อไป ได้แจ้งให้จำเลยออกไปจากที่ดินของโจทก์ แต่จำเลยเพิกเฉย จึงขอให้ศาลบังคับจำเลยออกไปจากที่ดินของโจทก์และชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า ที่ดินแปลงพิพาทเป็นของนายเล็ก แต่ผู้เดียว ต่อมานายเล็กได้แบ่งยกให้น้อง ๆ รวมทั้งนางผาดมารดาจำเลย นางผาดได้ครอบครองที่ดินส่วนของตนเนื้อที่ 1 ไร่เศษโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดมาเกิน

กว่า 10 ปีจนได้กรรมสิทธิ์แล้ว ต่อมานางผาดได้ยกที่ดินส่วนดังกล่าวให้แก่จำเลย จำเลยเข้าครอบครองทำประโยชน์อย่างเป็นเจ้าของเป็นเวลากว่า 10 ปี แล้วเช่นกัน จำเลยจึงได้กรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 นางสังวาลย์มารดาโจทก์และโจทก์ก็ทราบดีไม่เคยคัดค้านโต้แย้ง จำเลยกำลังจะดำเนินการร้องขอต่อศาลเพื่อแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนของจำเลย แต่ไม่ทันได้ดำเนินการ โจทก์ก็มาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เสียก่อน ขอให้ยกฟ้องโจทก์และพิพากษาว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของจำเลย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า ฟ้องแย้งจำเลยไม่เป็นความจริงเดิมที่ดินแปลงพิพาทของนายเล็กและนางสังวาลย์ที่ได้ร่วมกันซื้อมาจากผู้อื่นที่ให้ลงชื่อนายเล็กเป็นเจ้าของเพราะเป็นสามีภริยากันนางผาดและจำเลยเป็นเพียงผู้อาศัยทำกินในที่พิพาท นายเล็กไม่เคยยกที่ดินให้นางผาดซึ่งจำเลยก็ทราบดี ขอให้ยกฟ้องแย้ง ระหว่างพิจารณา ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมอ้างว่าผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของนายเล็กและนางสังวาลย์ เมื่อนายเล็กถึงแก่กรรม นางสังวาลย์เป็นผู้จัดการมรดกของนายเล็กนางสังวาลย์ได้มอบอำนาจให้โจทก์เป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนแต่โจทก์กระทำโดยไม่สุจริตทำนิติกรรมจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงพิพาทให้แก่ตนเองจนหมดและยังโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินบางส่วนให้แก่บุคคลอื่นเข้ามาถือกรรมสิทธิ์ร่วมโดยมิชอบ ซึ่งกรรมสิทธิ์ร่วมดังกล่าวผู้ร้องในฐานะทายาทโดยธรรมมีส่วนได้อยู่ด้วย บัดนี้นางสังวาลย์ผู้จัดการมรดกของนายเล็กถึงแก่กรรมแล้ว การมอบอำนาจให้โจทก์จัดการแทนย่อมสิ้นสุดลง ผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในที่ดินแปลงพิพาท จึงขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมและขอให้ศาลงดหรือระงับการพิจารณาไว้ก่อน จนกว่าศาลจะมีคำสั่งแต่งตั้งทายาทของนายเล็กคนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมดเป็นผู้จัดการมรดกของนายเล็กสืบแทนนางสังวาลย์ต่อไป ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ร้องอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องกล่าวอ้างว่า โจทก์เป็นบุตรของนายเล็กและนางสังวาลย์ เมื่อนายเล็กถึงแก่กรรม นางสังวาลย์ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนายเล็กได้จดทะเบียนโอนที่พิพาทซึ่งเป็นมรดกของนายเล็กให้แก่โจทก์และโจทก์ไม่ประสงค์จะให้จำเลยอาศัยอยู่ในที่พิพาทอีกต่อไปจึงได้ฟ้องขับไล่จำเลยออกจากที่พิพาท จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่าที่พิพาทตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 ขอให้ยกฟ้องและพิพากษาว่าที่พิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ผู้ร้องยื่นคำร้องสอดขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมโดยอ้างว่าผู้ร้องมีส่วนได้เสียในที่พิพาทในฐานะผู้ร้องเป็นบุตรของนายเล็กมีสิทธิได้รับมรดกที่พิพาทร่วมกับโจทก์ เห็นว่าที่ผู้ร้องร้องสอดเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมดังกล่าวเพราะเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อยังให้ได้รับความรับรองคุ้มครอง หรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ แม้ตามคำร้องของผู้ร้องจะร้องสอดขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมแต่ก็ถือได้ว่าเป็นการร้องสอดเข้าเป็นคู่ความฝ่ายที่สามเพื่อต่อสู้กับโจทก์และจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57(1)เห็นว่าการร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามบทมาตราดังกล่าว คำร้องจะต้องแสดงโดยแจ้งชัดว่าสภาพแห่งสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความรับรองและคุ้มครองว่ามีอยู่อย่างไรพร้อมทั้งคำขอบังคับตามสิทธิที่ได้รับรองและคุ้มครองด้วย แม้ตามคำร้องของผู้ร้องที่อ้างว่ามีมีส่วนได้เสียในที่พิพาทเพราะผู้ร้องมีสิทธิได้รับมรดกที่พิพาทร่วมกับโจทก์นั้นถือได้ว่าคำร้องได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับความรับรองและคุ้มครองแล้วก็ตาม แต่ที่ผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งงดการพิจารณาคดีนี้ไว้ก่อนจนกว่าศาลจะได้มีคำสั่งแต่งตั้งทายาทโดยธรรมคนใดคนหนึ่งหรือทั้งหมดของนายเล็กเป็นผู้จัดการมรดกของนายเล็กสืบแทนนางสังวาลย์ต่อไปนั้น มิใช่เป็นคำบังคับตามสิทธิของผู้ร้องที่ได้รับรองหรือคุ้มครองตามนัยแห่งบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่ง มาตรา 57(1) จึงเป็นคำร้องสอดที่ไม่ชอบ พิจารณายื่น

องค์คณะ

นาม ยิ้มแย้ม · สุวรรณ ตระการพันธุ์ · สุรินทร์ นาควิเชียร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5424/2537>